

DILIGENCIA: Que expide la Secretaria de la Comisión de Patrimonio en relación a la actualización de la instrucción relativa al contenido de los Estudios Histórico Arqueológicos, que la Comisión Municipal de Patrimonio, reunida en sesión de fecha 02 de agosto de 2022, ha adoptado, entre otros, el siguiente acuerdo:

“10. Aprobar, si procede, la actualización de la instrucción relativa al contenido de los Estudios Histórico Arqueológicos.

Vista la actualizació realizada en la instrucción relativa al contenido de los Estudios Histórico Arqueológicos, del tenor literal siguiente:

“Instrucció sobre el contingut dels estudis historicoarqueològics

1. Introducció

Constituída l'any 2014 la Comissió municipal de Patrimoni i Urbanisme s'adscriu a àrea IV, d'Administració territorial i urbanisme com a òrgan consultiu amb funcions d'informe i assessorament amb caràcter preceptiu i no vinculant a l'Ajuntament en matèria de Patrimoni i Urbanisme.

La funció de la Comissió municipal és l'informe i assessorament en relació a las obres i actuacions que s'executin sobre els béns protegits i altres elements integrants del Catàleg municipal de Patrimoni Historicoartístic, així com, amb caràcter general, sobre els immobles anteriors a 1956” (art. 3 del Reglament).

A tal efecte, des de la seua constitució, la Comissió ha proposat que es requereixi als promotors d'obres en immobles protegits o anteriors a 1956 l'ampliació de la documentació sobre aquests immobles presentada a l'Ajuntament.

Així, s'han requerit a les persones o entitats promotores documentació complementària tal com ampliacions d'informació, planimetries de detall, infografies, reportatges fotogràfics i els anomenats **informes historicoarqueològics**.

No és un mer pas administratiu sinó la base per a la restauració i adequació d'una estructura patrimonial. Aquests informes historicoarqueològics s'han sol·licitat sempre per ampliar i aprofundir en el coneixement sobre els immobles de què es tractàs. Sobre la base d'aquest document es valora el valor patrimonial de l'estructura en qüestió i es valora les actuacions que es podran aplicar al bé patrimonial. La finalitat dels informes és, per tant, permetre a la Comissió poder decidir millor respecte de les intervencions en els immobles protegits.

La naturalesa dels estudis historicoarqueològics és, com el seu nom indica, doble: històrica i arqueològica. Aquesta doble naturalesa implica que les persones que en són autors han d'aplicar els mètodes propis de diverses disciplines històriques amb l'objectiu de recollir en els informes resultants, de manera ordenada, la major quantitat possible d'informació sobre els immobles que han de ser objecte d'intervenció arquitectònica.

Si la reforma del immoble o bé patrimonial afecta a tota l'estructura es realitzarà l'informe de tota l'estructura, si només afecta a una part d'aquesta, es realitzarà solament d'aquesta part encara que la part històrica si es realitzarà de tota l'estructura.

2. Estructura de l'informe historicoarqueològic

Els informes historicoarqueològics hauran de comptar amb una **part identificativa**, una **part descriptiva**, una **part arqueològica**, una **part històrica** i unes **conclusions** que posin en comú els resultats de totes les parts. Finalment s'hi inclourà una **valoració patrimonial** del bé estudiat.

La **part identificativa** contendrà la informació sobre el nom o noms del bé, oficials o populars, la seua situació (parròquia, venda, lloc, polígon i parcel·la) i els plànols i coordenades d'ubicació. S'incorporarà el número, si és el cas, de BIC de BC, de fitxa del Catàleg municipal de patrimoni o dels inventari en què consti el bé.

La **part descriptiva** inclourà reportatges fotogràfics amb imatges generals, exteriors i interiors de tots els àmbits que integren el bé. Es documentaràn també, àmbit per àmbit, i de forma sistemàtica finestres, portes, paviments i forma de construcció del sostre (material i formes) i mobles si cal. S'utilitzaran en tot moment la nomenclatura popular i etnològica corresponent.

S'hi inclouran les planimetries exactes de planta, planta de cobertes, alçats de totes les façanes, seccions longitudinals i transversals i dels detalls necessaris. Serà convenient incorporar vistes en perspectiva o fotografies de dron verticals i obliqües.

En el cas de BIC, BC, immobles i béns inclosos en el Catàleg Municipal de Patrimoni, en els altres instruments d'inventari i catalogació patrimonial, i en els béns i immobles **quan la Comissió municipal de Patrimoni i Urbanisme (CMUPH) ho consideri convenient**, es podrà demanar ampliar la informació descriptiva usual amb la incorporació d'aixecaments 3D amb làser complets o de detall, fotogrametria o altres tipus de representació a escala.

S'inclourà també una descripció dels elements etnològics característics de la parcel·la, si es veuen afectats per les actuacions que contempla el projecte o a requeriment de la CMUPH.

La **part arqueològica** dels informes historicoarqueològics queda subjecta a les lleis i reglaments vigents en matèria d'intervencions arqueològiques. Són les següents:

Llei 12/1998, de 21 de desembre, del patrimoni historicoartístic de les Illes Balears.

Decret 14/2011, de 25 de febrer, pel qual s'aprova el Reglament d'intervencions arqueològiques i paleontològiques de les Illes Balears.

Segons estableix aquesta legislació, l'autorització de les intervencions arqueològiques és competència del Consell Insular d'Eivissa. Per a la realització de la part arqueològica d'un estudi historicoarqueològic s'haurà de sol·licitar, per tant, l'autorització al Consell Insular presentant un pla d'actuació. La persona física o jurídica sol·licitant ha de ser la promotora de l'obra i haurà de lliurar al Registre d'entrada del Consell Insular documentació que aquesta Institució requereixi.

Una vegada finalitzada la intervenció arqueològica i l'estudi historicoarqueològic del bé patrimonial, la persona tècnica responsable emetrà l'**Informe preliminar**, el qual haurà de ser lliurat al Consell Insular segons la legislació esmentada i també a l'Ajuntament per tal que serveixi de document descriptiu i analític del bé patrimonial per al qual se sol·licita autorització d'obra.

La part arqueològica dels Informes preliminars comptaran en el seu contingut obligatòriament amb les següents parts, que són les que estableix el Decret 14/2011, article 11.2;

- a. El registre sistemàtic de dades mitjançant els instruments de descripció precisos perquè siguin analitzades.
- b. El sistema de registre de la seqüència cronològica i estratigràfica utilitzada. Per complir aquest punt, s'ha d'incloure un llistat de les unitats estratigràfiques documentades i la seva descripció. En el cas de la realització de cates muraries segons la metodologia de l'arqueologia vertical es documentaran les diverses capes del emblanquinat.
- c. La documentació gràfica més rellevant (plantes, seccions, dibuixos) per avaluar el jaciment, amb especial cura dels elements, estructures o estrats que es poden veure afectats amb la continuació de l'obra, si és el cas.
- d. La documentació fotogràfica més significativa o suficient per il·lustrar correctament el procés d'investigació dut a terme i les troballes més significatives.
- e. La valoració de la possible afecció sobre el patrimoni històric i una proposta d'actuació.

La **part històrica** dels informes historicoarqueològics no queda subjecta al que disposa el mencionat Decret 14/2011. No obstant això, i tenint en compte que la seqüència constructiva obtinguda mitjançant tècnica arqueològica i la part històrica es complementen mútuament, per obtenir una visió més completa dels immobles estudiats, s'estableix que l'estudi històric s'incorpori a l'estudi de arqueològic tant en l'informe preliminar com en la memòria científica final. La part històrica dels estudis historicoarqueològics hauran de contemplar, com a mínim:

- a. Buidat de les notes històriques del Registre de la Propietat, amb transcripció literal de les primeres anotacions. S'hauran de tenir en compte les finques matrius en cas d'existir segregacions.
- b. Buidat de la documentació que puguin posseir els titulars: escriptures, testaments, fotografies o d'altres documents d'interès.
- c. Consulta dels padrons municipals, matrícules parroquials, amillaments municipals i qualsevol altra documentació que porti informació rellevant per a la història de l'immoble o de les persones que n'han tengut relació.
- d. Incorporació de la informació oral que es pugui recopilar sobre l'immoble, amb la corresponent fitxa dels informadors que l'han facilitada.
- e. En cert casos caldrà recorre també al registre civil (actes de defuncions), al Arxiu de la Pabordia o al Arxiu Notarial Històric d'Eivissa.

A més, l'Informe preliminar, com a document tècnic, haurà de constar de

- d. Índex.
- di. Peus de figura numerats on es detalli la informació rellevant de cada imatge / taula / etc.
- dii. Bibliografia general i específica actualitzada i fonts consultades.

AJUNTAMENT
DE SANTA EULÀRIA DES RIU
(BALEARIS)

3. Procediments administratius

A partir de les dades obtingudes de la **part arqueològica** i de la **part històrica** s'hauran de realitzar unes **conclusions** conjuntes que insisteixin en les característiques essencials de l'immoble, la seua datació, les fases principals de la seua seqüència constructiva, les seues vicissituds històriques, la seqüència coneguda de la transmissió de la seua propietat. Finalment, s'afegirà una **valoració patrimonial** del immoble, tant general com dels elements a destacar que pugui contenir.

A la vista de l'Informe historicoarqueològic i dels projectes d'intervenció arquitectònica, la CMUPH podrà proposar l'autorització, modificació o denegació de les obres sol·licitades. Podrà així mateix prescriure la realització del **control o seguiment arqueològic de les obres**. El resultat d'aquest control de les obres es recollirà en la **memòria final**. Juntament amb aquest memòria s'haurà d'aportar la documentació gràfica realitzada durant els estudis historicoarqueològics es farà arribar en format digital original per poder formar part de l'Arxiu Municipal de Santa Eulària.

El compliment d'aquests requisits es tindrà en compte a efectes de l'expedició del **Certificat final d'obra**.

Sempre que es produeixin troballes excepcionals o de certa entitat durant el decurs de les obres, la persona tècnica responsable donarà avís tant al Consell Insular (dins 48 hores, segons l'esmentat Decret 14/2011) com a l'Ajuntament de Santa Eulària des Riu per tal de valorar la importància de la troballa i, si convé, modificar puntualment el projecte que s'està executant.

Resum de continguts dels Informes historicoarqueològics

índex	
part identificativa	Situació (parròquia, venda, lloc, polígon, parcel·la) Coordenades Números identificatius (BIC, de BC, de catàleg municipal de patrimoni o altres)
part descriptiva	Descripció de la parcel·la amb els elements etnològics característics, si es veuen afectats per les actuacions que contempla el projecte. Descripció escrita del conjunt i dels seus diferents àmbits. Descripció escrita de les parts de cada àmbit, com són finestres, portes, paviments, cobertes i elements etnològics. Quant als murs també l'arrebossat i les capes de l'emblanquinat. Plans i alçats de les façanes Fotografies exteriors i interiors generals i de detall de cada àmbit (amb jaló d'escala) Fotografies aèries (ortofotos de les plataformes més usuals: IDEIB, Geoxarc, etc.) Preferiblement o a requeriment de la Comissió, fotografies de dron, verticals i obliqües des de diferents perspectives. Preferiblement o a requeriment de la Comissió, aixecament 3D amb làser escàner, fotogrametria, etc. general o de detall.
part arqueològica	Descripció dels sondatges arqueològics realitzats Llistat de les UUEE Fotografies de les cates (amb jaló d'escala)
part històrica	Dades del Registre de la propietat, incloent el certificat històric Buidatge dels documents en poder de les persones propietàries o promotores Buidatge de la bibliografia específica Consulta dels padrons municipals, parroquials, llibres d'amillament, llistes de cases, etc. Informació oral que es pugui recollir sobre el bé estudiat.
conclusions	valoració patrimonial
fonts i bibliografia consultades	

Resum de tramitació

AJUNTAMENT
DE SANTA EULÀRIA DES RIU
(BALEARIS)

Requeriment de l'Ajuntament o d'ofici
Pla d'actuació (Decret 14/2011) a presentar al Consell
Informe preliminar (Decret 14/2011), a presentar al Consell (almenys la part arqueològica), i a l'Ajuntament
Si n'es el cas: Control arqueològic de les obres d'execució del projecte arquitectònic
Memòria científica final, a presentar al Consell (almenys la part arqueològica) i a l'Ajuntament

“

La Comisión, por unanimidad de los miembros presentes, acuerda aprobar la actualización de la Instrucción relativa al contenido de los Estudios Histórico-Arqueológicos y que se proceda a su publicación en la página web municipal a fin de de facilitar el contenido mínimo que deben contener los mismos.”

En Santa Eulària des Riu,

La Secretaria
Catalina Macías Planells
Fdo. Digitalmente